

Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (OSHAH:18001) Analisis Kepada Penerimaan Faedah Pelaksanaannya Kepada Organisasi Di Malaysia

Kadir Arifin, Kadaruddin Aiyub, Azhar Awang dan Muhamad Rizal Razman
Universiti Kebangsaan Malaysia
E-mel: kadir@pkrisc.cc.ukm.my

Abstract

Occupation Healthy and Safety Management (OSHAH) is one of the tool that can be use in voluntary way by the organization to overcome workers safety problems in the work place. For that reason, this paper work is done to see how the effects of OSHAH 18001:1999 implementation from the perspective of the benefits received by organizations which applied it in their organization. These are 26 organization from various sector are been given OSHAH 18001:1999 certification from SIRIM Qas Berhad and all that organization have been chosen to be respondent from this research. The analysis data method in this research have been done by using several test such as comparison test (T test), related test (khi-square test), relation (pearson correlation test) between primary variable and secondary variable. Beside that, this research is using the significant level off 90% ($p=0.009$ until $p= 0.10$) and 95% ($p=0.01$ until $p= 0.05$) to justify the result of comparison data. Research result shows that there is a significant benefit for the organizations that have been implement OSHAH 18001:1999 such as reduce the accident risk, increase employer awareness and thought and establish awareness among the workers.

Key words: safety management, organization, work place, benefit

PENGENALAN

Siri OHSAS 18001 (Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan-Spesifikasi) merupakan satu keperluan yang disediakan untuk sistem pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan bagi memudahkan organisasi mengawal risiko keselamatan dan kesihatan pekerjaan dan meningkatkan pencapaian organisasi (BSI 1999). Dalam hal ini, Malaysia melalui SIRI QAS Berhad telah terlibat sebagai jawatankuasa di dalam pembentukan garis panduan OHSAS 18001 bersama-sama 13 agensi dari seluruh dunia yang diketuai oleh British Standard Institute (BSI 1999). Oleh yang demikian, promosi ke arah pelaksanaan OHSAS 18001 telah dilakukan oleh SIRIM bermula pada tahun 1999 kepada organisasi di negara ini. Hasil daripada promosi tersebut, Syarikat Sarawak Shell Berhad telah berjaya memperolehi persijilan yang pertama di negara ini pada 16 Jun 2000 dan sehingga penghujung 2001, sebanyak 26 organisasi dari pelbagai sektor berjaya memperolehi persijilan OHSAS 18001. Menurut Shamsul (2001); Joe (1999); SIRIM (2002) terdapat beberapa perkara yang boleh dicapai oleh organisasi apabila melaksanakan siri OHSAS 18001 iaitu;

- Pengukuhan sistem pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan bagi mengurangkan risiko kepada pekerja dan juga pihak berminat untuk melihat risiko yang berkaitan dengan aktiviti organisasi.
- Dapat melaksanakan, mengekalkan dan mencapai pembaikan berterusan kepada organisasi.
- Dapat meyakinkan dan mematuhi polisi keselamatan dan kesihatan pekerjaan
- Pembuktian kepada pihak-pihak lain.
- Mendapatkan pensijilan daripada organisasi luar serta,
- Dapat melakukan pematuhan sendiri dan deklarasasi bagi spesifikasi sistem pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan.

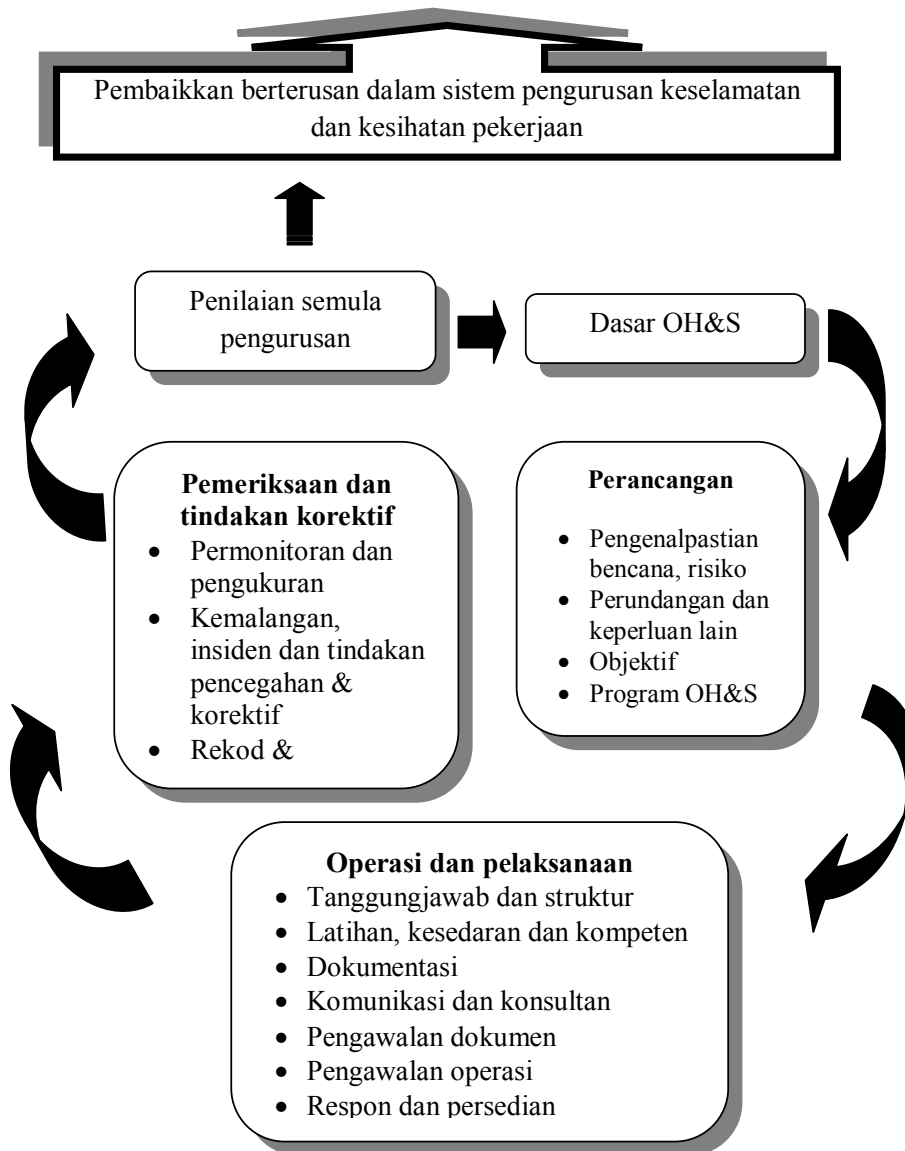
Siri OHSAS 18001 merupakan pendekatan yang sangat sistematik merangkumi aktiviti perancangan, pelaksanaan, operasi, pengauditan, pemantauan, pemeriksaan dan tindakan pembetulan serta penilaian semula pengurusan (Rajah 1). Berdasarkan kepada Rajah 1, organisasi yang hendak melaksanakan OHSAS 18001 hendaklah mewujudkan dan mengukuhkan dasar OH&S terlebih dahulu sebelum terlibat dalam pembentukan perancangan. Fungsi perancangan pula hendaklah disokong oleh pengenalanpastian bencana dan risiko, perundangan dan keperluan lain, pembentukan objektif dan pengukuhan program OH&S. Setelah itu, ianya pula hendaklah disokong oleh unsur yang

terdapat di dalam prinsip operasi dan pelaksanaan di mana terdapat 7 unsur yang terlibat. Setelah itu, organisasi juga berdasarkan fungsi di dalam Rajah 1 hendaklah menilai semua bentuk perancangan berdasarkan prinsip pemeriksaan dan tindakan korektif terhadap apa yang telah didokumenkan dan dilaksanakan. Unsur audit misalnya boleh membantu penambahbaikan kepada pelaksanaan OHSAS 18001 sebelum ini. Akhir sekali, prinsip penilaian semula hendaklah dilakukan oleh pihak pengurusan atasan melalui wakil pengurusan yang bertanggungjawab terhadap pelaksanaan OHSAS 18001. Ianya boleh dilakukan melalui mesyuarat jawatankuasa induk OHSAS 18001 berdasarkan laporan audit dalaman, aduan pelanggan dan perkara lain yang dirasakan perlu. Kesemua prinsip yang saling berkait rapat ini akan memberikan penambahbaikan secara berterusan kepada organisasi yang melaksanakan OHSAS 18001 dan ianya sentiasa berinteraksi dalam kitaran penambahbaikan berterusan (*continual improvement*).

Pendekatan ini bermatlamatkan untuk memastikan pengukuhan organisasi di dalam melaksanakan strategi persekitaran yang telah dilaksanakan dan pada masa yang sama memperoleh pensijilan bagi pengukuhan perniagaan. Pendekatan serta prinsip ini sebenarnya adalah sama seperti pendekatan yang terkandung di dalam siri ISO 14001.

Siri OHSAS 18001 mempunyai lima prinsip asas dan 17 unsur yang harus diikuti dan dilaksanakan oleh organisasi (Jadual 1). Bagi memastikan kesemua isu-isu keselamatan dan kesihatan pekerjaan dapat dikenalpasti, dikawal dan dipantau secara lebih sistematik, sepertimana pelaksanaan siri ISO 9001 dan siri ISO 14001 Model Shewart & Deming yang bersandarkan kepada aktiviti "*Plan, Do, Check dan Act*" hendaklah digunakan sepanjang pelaksanaan OHSAS 18001 (Stapleton et al. 1996; ILO 2002).

Sistem pengurusan keselamatan dan kesihatan berdasarkan kepada siri OHSAS 18001 yang lebih mirip kepada Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (BS 8800) dibina khusus untuk menjaga kebajikan pekerja dari aspek keselamatan dan kesihatan juga akan memberikan faedah positif kepada organisasi yang melaksanakannya.

Rajah 1 Model Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja

Jadual 1 Keperluan Siri Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja OHSA18001

Perkara	ISO 18001:1999
	Pengenalan
1	Skop
2	Rujukan penerbitan
3	Terma dan definisi
4	Elemen sistem pengurusan OH&S
4.1	Keperluan umum
4.2	Polisi OH&S
4.3	Perancangan
4.3.1	<i>Perancangan pengenalanpastian bencana, penilaian risiko dan pengawalan risiko</i>
4.3.2	<i>Perundangan dan keperluan lain</i>
4.3.3	<i>Objektif</i>
4.3.4	<i>Program pengurusan OH&S</i>
4.4	Implementasi dan operasi
4.4.1	<i>Tanggungjawab dan struktur</i>
4.4.2	<i>Latihan, kesedaran dan kompeten</i>
4.4.3	<i>Komunikasi dan konsultan</i>
4.4.4	<i>Dokumentasi</i>
4.4.5	<i>Pengawalan dokumen</i>
4.4.6	<i>Pengawalan operasi</i>
4.4.7	<i>Respon dan persediaan kecemasan</i>
4.5	Pemeriksaan dan tindakan korektif
4.5.1	<i>Permonitoran dan pengukuran</i>
4.5.2	<i>Langkah pencegahan, korektif dan ketidakpatuhan terhadap kemalangan dan insiden</i>
4.5.3	<i>Rekod dan pengurusan</i>
4.5.4	<i>Audit</i>
4.6	Penilaian semula pengurusan

* Nota = Huruf gelap adalah prinsip; huruf condong adalah unsur OHSAS 18001:1999

KAEDAH KAJIAN

Sehingga penghujung 2001, hanya terdapat 35 organisasi yang telah berjaya memperolehi persijilan OHSAS 18001 dari SIRIM QAS Berhad. Pemilihan sampel organisasi dan letakan organisasi bagi penyelidikan ini ditumpukan

kepada 26 organisasi iaitu 75% daripada jumlah organisasi yang telah menerima pengiktirafan sistem pengurusan persekitaran (ISO 18001:1999) dari SIRIM Berhad. Ianya dipilih berdasarkan kepada jenis produk masing-masing yang mewakili semua sektor di Malaysia. Oleh yang demikian pecahan spesifikasi organisasi dibahagikan kepada produk organisasi masing-masing iaitu elektrik dan elektronik (7), kejuruteraan (1), saintifik (13) dan perkhidmatan (5). Soal-selidik telah diedarkan kepada organisasi tersebut dan ianya telah dianalisis menggunakan SPSS Versi 11.0. Kajian ini menggunakan kaedah analisis data menggunakan ujian perbandingan (ujian T), perkaitan (ujian khi-kuasa dua) dan perhubungan (ujian korelasi Pearson) antara pembolehubah utama dengan pembolehubah sokongan. Selain itu, kajian juga menggunakan aras kesignifikanan 90% ($p=0.05$ hingga $p=0.10$) dan 95% ($p=0.00$ hingga $p=0.05$) bagi mentafsir data perbezaan yang dihasilkan. Ini kerana pada umumnya, para penyelidik menerima pakai aras kesignifikanan ini terhadap data yang diperolehi di lapangan (McGrew & Monroe 1993; Abd Rahim 1999; Nachmias et al. 1981).

OHSAS 18001 DAN FAEDAH KEPADA ORGANISASI

Hasil kajian berkenaan faedah yang diterima oleh organisasi setelah melaksanakan siri OHSAS 18001 ditunjukkan dalam Jadual 2. Sebanyak 15 faedah utama telah dikemukakan kepada organisasi dan daripada itu terdapat 9 faedah yang diterima oleh organisasi secara sepenuhnya iaitu faedah peningkatan pemikiran dan kesedaran majikan, peningkatan pematuhan perundangan, peningkatan pengurusan polisi yang lebih sistematik, pengurangan jumlah kemalangan dan tanggungan, mewujudkan kesedaran keselamatan dikalangan pekerja, mewujudkan program keselamatan dan kesihatan pekerjaan yang lebih efisien, peningkatan imej organisasi kepada masyarakat, peningkatan imej organisasi kepada pesaing, memenuhi kehendak pengguna/pelanggan, peningkatan pasaran luar negara dan peningkatan daya kompetitif dalam pasaran apabila kesemua 26 responden menyatakan bahawa mereka menerima faedah-faedah tersebut.

Perlaksanaan siri OHSAS 18001 juga memberikan faedah dari segi peningkatan jumlah dagangan/projek. Pengalaman penyelidik membuat audit terhadap tender projek di salah sebuah syarikat swasta menyatakan bahawa mereka mampu meningkatkan jumlah dagangan/projek apabila melaksanakan siri OHSAS 18001 (Kadir et al. 2003a). Ini disokong oleh hasil kajian iaitu sebanyak 19.2 peratus organisasi yang melaksanakan siri OHSAS 18001 telah mengalami peningkatan projek (Jadual 2). Analisis berdasarkan latarbelakang

menunjukkan bahawa hanya 41.7 peratus organisasi daripada sektor saintifik dan 25.0 peratus organisasi dari sektor perkhidmatan menyatakan telah menerima faedah ini. Manakala organisasi yang lain daripada sektor kejuruteraan serta elektrik dan elektronik tidak menjawab. Ini dipengaruhi oleh faktor sektor tersebut yang tidak bergantung sepenuhnya kepada projek dari syarikat lain. Daripada aspek skala atau saiz syarikat, hanya 33.3 peratus organisasi multinasional menyatakan ya dan organisasi berskala besar sebanyak 88.9 peratus. Daripada aspek pemilikan organisasi, organisasi dari Jepun mencatatkan 25.0 peratus menyatakan ada menerima faedah peningkatan jumlah dagangan/projek manakala 22.2 peratus organisasi Malaysia menyatakan ya dan selebihnya tidak dan organisasi dari Kesatuan Eropah sebanyak 75.0 peratus. Daripada aspek arah pasaran pula, organisasi yang memasarkan produk ke Asean menyatakan 10.0 peratus menyatakan ya bagi faedah ini dan hanya 23.7 peratus organisasi yang menjadikan Malaysia sebagai destinasi pasaran menyatakan ya dan selebihnya tidak.

Jadual 2 Faedah Pelaksanaan OHSAS 18001 di Malaysia Menurut Organisasi

Faedah	YA		TIDAK	
	Bilangan	Peratus	Bilangan	Peratus
Meningkatkan pemikiran dan kesedaran majikan	26	100	-	-
Meningkatkan kepatuhan perundangan	26	100	-	-
Meningkatkan pengurusan polisi	26	100	-	-
Mengurangkan kemalangan dan tanggungan	26	100	-	-
Mewujudkan kesedaran pekerja	26	100	-	-
Mewujudkan program lebih efisien	26	100	-	-
Meningkatkan imej organisasi kepada masyarakat	26	100	-	-
Meningkatkan imej kepada pesaing	26	100	-	-

Memenuhi kehendak pengguna	22	100	-	-
Memenuhi kehendak pelanggan	24	100	-	-
Meningkatkan jumlah dagangan/projek	5	19.2	18	69.2
Meningkatkan keuntungan	15	57.7	11	42.3
Meningkatkan kompetitif	26	100	-	-
Meningkatkan pasaran dalam negara	11	42.3	15	57.7
Meningkatkan pasaran luar negara	11	100	-	-

Selain itu, faedah daripada segi peningkatan keuntungan juga diperolehi oleh organisasi hasil pelaksanaan siri OHSAS 18001. Berdasarkan Jadual 2, sebanyak 57.7 peratus organisasi menyatakan bahawa mereka memperoleh keuntungan yang boleh dinilai dengan wang manakala selebihnya menyatakan memperoleh keuntungan tetapi tidak dapat dinilai dengan wang. Analisis berdasarkan latarbelakang menunjukkan bahawa sebanyak 85.7 peratus organisasi daripada sektor elektrik dan elektronik dan 41.7 peratus daripada sektor saintifik dan 75.0 peratus organisasi daripada sektor perkhimatan menyatakan telah menerima faedah ini. Daripada aspek skala, hanya 41.2 peratus organisasi multinasional menyatakan ya dan organisasi berskala besar sebanyak 88.9 peratus. Daripada aspek pemilikan organisasi, organisasi dari Jepun mencatatkan 100 peratus menyatakan ada menerima faedah keuntungan manakala 50.0 peratus organisasi Malaysia dan Kesatuan Erpoah menyatakan ya dan selebihnya tidak. Daripada aspek arah pasaran pula, organisasi yang memasarkan produk ke Asean menyatakan 90.0 peratus menyatakan ya bagi faedah ini dan hanya 33.3 peratus organisasi yang menjadikan Malaysia sebagai destinasi pasaran menyatakan ya dan selebihnya tidak. Manakala organisasi yang menjadikan Kesatuan Eropah sebagai pasaran utama mencatatkan 100 peratus menerima faedah dari segi peningkatan keuntungan (Kadir 2004).

Peningkatan pasaran sama ada di dalam negara dan luar negara merupakan satu kelebihan apabila melaksanakan siri OHSAS 18001. Aspek ini amat dititikberatkan oleh organisasi kerana apabila organisasi berjaya meningkatkan pasaran atau memperoleh pasaran baru ia dianggap sebagai satu kejayaan paling besar dalam perjalanan organisasi. Sebanyak 42.3 peratus responden menyatakan bahawa setelah organisasi mereka melaksanakan siri OHSAS 18001 berlaku peningkatan pasaran sama ada di dalam negara atau luar negara.

Faedah Peningkatan Jumlah Dagangan/Projek

Analisis awal menunjukkan ada kemungkinan wujud perbezaan yang signifikan di kalangan organisasi yang berbeza ciri-cirinya daripada segi menerima faedah peningkatan jumlah dagangan/projek hasil daripada pelaksanaan siri OHSAS 18001. Seseengah organisasi menerima faedah ini sedangkan yang lain tidak. Misalnya 75.0 peratus organisasi milik Kesatuan Eropah menerima faedah peningkatan jumlah dagangan/projek sedangkan hanya 22.0 peratus organisasi Malaysia menerima faedah ini. Tinjauan terhadap data juga mendapati kemungkinan wujud perbezaan-perbezaan menerima faedah ini di kalangan organisasi yang berbeza daripada segi jenis produk, skala dan destinasi pasaran.

Ujian khi-kuasa dua telah dijalankan bagi menentukan adakah wujud perbezaan antara faedah peningkatan jumlah dangan/projek dengan latarbelakang organisasi daripada aspek jenis produk, skala, pemilikan dan destinasi pasaran. Hasil analisis menunjukkan bahawa tidak wujud perbezaan yang signifikan antara faedah dengan latarbelakang organisasi daripada segi skala, pemilikan dan arah pasaran. Tetapi perkaitan yang signifikan dapat dikesan daripada segi jenis produk. Ujian khi kuasa dua menghasilkan nilai khi kuasa dua 15.528 pada darjah kebebasan 6 dan nilai ini signifikan pada paras 95% ($p=0.01$). Ini menunjukkan bahawa memang terdapat perkaitan yang signifikan antara faedah peningkatan jumlah dagangan/projek dengan jenis produk. Selalunya bagi organisasi yang mengeluarkan produk elektrik & elektronik dan saintifik memang amat bergantung sepenuhnya kepada permintaan pelanggan. Sekiranya mereka dapat memenuhi kehendak pelanggan khususnya daripada segi keprihatinan terhadap keselamatan pekerja, maka peluang untuk mendapatkan projek adalah tinggi. Berdasarkan kepada pengalaman penyelidik terhadap pembangunan dan pelaksanaan siri OHSAS 18001 dalam sektor saintifik, mereka amat mementingkan peningkatan jumlah projek setiap tahun. Oleh yang demikian, mereka terpaksa mematuhi keperluan siri OHSAS 18001 bagi menunjukkan bukti kepada pihak ketiga. Perkara ini amat berbeza dalam sektor perkhidmatan (Kadir 2004).

Bagaimanapun, melalui ujian t yang dilakukan bagi mengetahui adakah wujud perbezaan antara faedah peningkatan jumlah dagangan/projek dengan latarbelakang organisasi daripada segi tempoh operasi, jumlah modal, jumlah pekerja dan tempoh pelaksanaan siri OHSAS 18001 hanya aspek jumlah modal sahaja yang menunjukkan perbezaan yang signifikan. Hasil analisis mendapati aspek jumlah modal mencatatkan nilai t sebanyak 1.938 dan nilai ini signifikan pada paras sekurang-kurangnya 90% ($p=0.10$). Melihat

lebih mendalam terhadap data, syarikat yang menyatakan bahawa mereka telah dapat meningkatkan jumlah dagangan/projek mempunyai modal secara puratanya RM240 juta dan syarikat yang menyatakan tidak mempunyai modal secara puratanya RM81 ribu. Bagi syarikat yang mempunyai modal besar, mereka dilihat mempunyai program keselamatan & kesihatan pekerjaan yang lengkap dan sistematik. Bukan hanya daripada segi penyediaan dasar dan prosedur, tetapi program yang dianggap remeh oleh sesetengah organisasi seperti program U-See U-Act tetap dijalankan oleh syarikat bermodal besar apatah lagi program yang dianggap menelan belanja pelaksanaan yang tinggi seperti HSE Day dan kursus pemantapan diri (Kadir et al. 2003b).

Faedah Peningkatan Keuntungan

Analisis awal menunjukkan ada kemungkinan wujud perbezaan yang signifikan di kalangan organisasi yang berbeza ciri-cirinya daripada segi menerima faedah peningkatan keuntungan hasil daripada pelaksanaan siri OHSAS 18001. Sesetengah organisasi menerima faedah ini sedangkan yang lain tidak. Misalnya 85.7 peratus organisasi yang mengeluarkan produk berasaskan elektrik & elektronik menerima faedah peningkatan keuntungan sedangkan hanya 41.7 peratus organisasi yang mengeluarkan produk saintifik menerima faedah ini. Tinjauan terhadap data juga mendapati kemungkinan wujud perbezaan-perbezaan menerima faedah ini dikalangan organisasi yang berbeza dari segi jenis, skala, pemilikan dan destinasi pasaran. Daripada analisis awal ini, tiga persoalan boleh ditimbulkan iaitu pertama, apakah ciri yang membezakan mereka dari segi menerima faedah ini; kedua, adakah perbezaan-perbezaan ini signifikan; dan ketiga, apakah yang menyebabkan perbezaan-perbezaan ini.

Jadual 3 Perkaitan Antara Peningkatan Keuntungan Dengan Latarbelakang Organisasi

Ciri organisasi	Khi kuasa dua	Sig.	dk
Jenis produk	5.072	0.16	3
Skala	5.488	0.01	1
Pemilikan	3.467	0.17	2
Pasaran	2.656	0.21	2

Ujian khi kuasa dua telah dilakukan bagi mengenalpasti apakah wujud perbezaan antara faedah peningkatan keuntungan dengan latarbelakang organisasi daripada segi jenis produk, pemilikan dan arah pasaran. Jadual 3 menunjukkan hasil analisis tersebut. Didapati bahawa terdapat perbezaan yang pelbagai. Hasil analisis menunjukkan bahawa tidak wujud perbezaan yang signifikan daripada segi jenis produk, pemilikan organisasi dan destinasi pasaran. Tetapi perbezaan yang signifikan dapat dikesan daripada segi skala organisasi. Bagi skala organisasi, nilai khi kuasa yang dicatatkan ialah 5.488 pada darjah kebebasan 1 dan nilai ini signifikan pada paras 95% ($p=0.01$). Perbezaan ini wujud sebenarnya dipengaruhi oleh faktor bahawa organisasi berskala multinasional merupakan organisasi yang sentiasa mengambil langkah yang efisien selaras dengan perkembangan situasi global di samping dipengaruhi oleh tindakan organisasi utama mereka di negara asal. Faktor ini menyebabkan organisasi multinasional sanggup melaksanakan siri OHSAS 18001 kerana melihat ia sebagai satu bentuk yang boleh memberikan keuntungan jangka panjang. Berbeza dengan organisasi berskala besar, pelaksanaan siri OHSAS 18001 dianggap hanya sebagai pelengkap kepada peningkatan imej dan bukan dilihat sebagai satu kaedah meningkatkan keuntungan (Kadir 2003a).

Bagi ujian t yang dilakukan untuk mengenalpasti adakah wujud perbezaan antara faedah peningkatan keuntungan selepas pelaksanaan siri OHSAS 18001 dengan latarbelakang organisasi daripada segi tempoh operasi, jumlah modal, jumlah pekerja dan tempoh pelaksanaan siri OHSAS 18001 menunjukkan bahawa tidak wujud perbezaan yang signifikan di antara pembolehubah tersebut.

Jadual 4 Hubungan Antara Keuntungan Perbulan Dengan Latarbelakang Organisasi

Ciri organisasi	r	Sig	N
Keuntungan vs tempoh operasi	-0.069	0.80	26
Keuntungan vs jumlah modal	0.357	0.19	26
Keuntungan vs pekerja	0.267	0.37	26
Keuntungan vs tempoh pelaksanaan OHSAS 18001	-0.189	0.50	26

Bagi melihat adakah wujud hubungan antara keuntungan perbulan hasil daripada pelaksanaan siri OHSAS 18001 dengan latarbelakang organisasi sama ada daripada aspek tempoh operasi, jumlah modal berbayar, jumlah

pekerja dan tempoh pelaksanaan siri OHSAS 18001. Untuk tujuan tersebut analisis korelasi Pearson telah digunakan. Hasil analisis seperti di dalam Jadual 4 menunjukkan bahawa tidak wujud hubungan yang signifikan antara aspek tempoh operasi, jumlah modal berbayar, jumlah pekerja dan tempoh pelaksanaan siri OHSAS 18001 apabila nilai signifikan yang dicatatkan berada di antara 0.37 hingga 0.80.

Faedah Peningkatan Pasaran Dalam Negara

Analisis awal juga menunjukkan ada kemungkinan wujud perbezaan yang signifikan di kalangan organisasi yang berbeza ciri-cirinya daripada segi menerima faedah peningkatan pasaran dalam negara hasil daripada pelaksanaan siri OHSAS 18001. Sesetengah organisasi menerima faedah ini sedangkan yang lain tidak. Misalnya 85.0 peratus organisasi yang dimiliki oleh Malaysia menerima faedah peningkatan pasaran dalam negara sedangkan hanya 22.0 peratus organisasi yang milik asing menerima faedah ini. Tinjauan terhadap data juga mendapati kemungkinan wujud perbezaan-perbezaan menerima faedah ini dikalangan organisasi yang berbeza dari segi jenis produk, skala dan destinasi pasaran.

Jadual 5 Perkaitan Antara Peningkatan Pasaran Dalam Negara Dengan Latarbelakang Organisasi

Ciri organisasi	Khi kuasa dua	Sig.	dk
Jenis produk	4.784	0.18	3
Skala	0.454	0.50	1
Pemilikan	6.539	0.03	2
Pasaran	7.564	0.12	2

Ujian khi kuasa dua telah dilakukan bagi mengenalpasti apakah wujud perkaitan antara faedah peningkatan pasaran dalam negara dengan latarbelakang organisasi daripada segi jenis produk, pemilikan dan arah pasaran. Jadual 5 menunjukkan hasil analisis tersebut. Didapati bahawa terdapat perbezaan yang pelbagai. Hasil analisis menunjukkan bahawa tidak wujud perhubungan yang signifikan daripada segi jenis produk, skala dan destinasi organisasi. Tetapi perkaitan yang signifikan dapat dikesan daripada segi pemilikan organisasi. Bagi jenis pemilikan organisasi, nilai khi kuasa yang dicatatkan ialah 6.539 pada darjah kebebasan 2 dan nilai ini signifikan pada aras 95% ($p=0.03$). Ini membuktikan bahawa memang terdapat perkaitan yang signifikan antara faedah peningkatan pasaran dalam negara dengan pemilikan organisasi. Perbezaan ini

wujud disebabkan oleh tanggapan oleh pengguna bahawa organisasi Malaysia telah mencapai tahap antarabangsa sekiranya mereka telah memperolehi pensijilan siri OHSAS 18001. Hasilnya berlaku peningkatan pasaran yang diterima oleh organisasi tersebut. Selain itu, faktor pengiklanan yang dilakukan oleh organisasi tersebut apabila berjaya memperolehi pensijilan siri OHSAS 18001 di akhbar-akhbar utama juga menyumbang kepada peningkatan pasaran dalam negara.

Ujian t dilakukan bagi menjawab persoalan adakah wujud perbezaan di antara peningkatan pasaran dalam negara dengan latarbelakang organisasi daripada segi tempoh operasi, jumlah modal, jumlah pekerja dan tempoh pelaksanaan siri OHSAS 18001. Hasil analisis menunjukkan bahawa tidak wujud perbezaan yang signifikan di antara penerimaan faedah peningkatan keuntungan dengan tempoh operasi, jumlah modal dan tempoh pelaksanaan siri OHSAS 18001. Tetapi perbezaan yang signifikan dapat dikesan daripada segi jumlah pekerja organisasi. Ujian t menghasilkan nilai t sebanyak 3.518 dan nilai ini signifikan pada paras 95% ($p=0.00$).

Melihat dengan lebih mendalam terhadap data, syarikat yang menyatakan bahawa terdapat peningkatan pasaran dalam negara secara puratanya mempunyai 1190.3 bilangan pekerja dan syarikat yang mengatakan tidak secara puratanya hanya mempunyai 426.3 bilangan pekerja. Perbezaan ini sebenarnya dipengaruhi bahawa organisasi yang mempunyai bilangan pekerja yang ramai amat mementingkan keselamatan pekerjaan. Bilangan pekerja yang melebihi 40 orang dikehendaki untuk mempunyai jawatankuasa keselamatan dan kesihatan pekerjaan manakala mana-mana organisasi yang telah dikelaskan berdasarkan jenis industri yang ditetapkan di bawah Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994 dikehendaki untuk melantik seorang atau lebih pegawai keselamatan dan kesihatan pekerjaan. (Kadir & Jamaluddin 2002). Dengan keadaan seperti ini, organisasi yang mempunyai pengkhususan terhadap keselamatan pekerjaan dapat menumpukan pelaksanaan siri OHSAS 18001 dengan lebih berkesan dan hasilnya ia mampu meningkatkan pasaran dengan sokongan tenaga kerja yang ramai.

KESIMPULAN

Sebagai kesimpulannya, melalui hasil analisis yang telah dibuat, terdapat pelbagai faedah yang signifikan yang diterima oleh organisasi apabila melaksanakan OHSAS 18001:1999 di negara ini. Misalnya ujian khi-kuasa

dua yang digunakan untuk menguji perkaitan yang signifikan dapat dikesan daripada segi jenis produk dengan faedah peningkatan jumlah dagangan/projek. Begitu juga dari aspek ujian peningkatan keuntungan dengan skala organisasi di mana wujud perbezaan yang signifikan antara keduanya. Perkaitan yang signifikan dapat dikesan daripada segi pemilikan organisasi dengan peningkatan pasaran dalam negara. Manakala bagi Ujian T, analisis menunjukkan bahawa wujud perbezaan antara jumlah modal dengan peningkatan jumlah dagangan/projek yang signifikan. Begitu juga, terdapat perbezaan yang signifikan dalam hal hubungan antara peningkatan pasaran dengan jumlah pekerja organisasi. Bagaimanapun tidak semua organisasi menyatakan mereka menerima faedah yang telah digariskan. Ini mungkin dipengaruhi oleh faktor tempoh pelaksanaan siri OHSAS 18001 yang masih baru di Malaysia.

RUJUKAN

1. Abd. Rahim Md Nor (1999). *Kaedah Menganalisis Data Berkomputer*. Shah Alam: Penerbit Fajar Bakti Sdn Bhd British Standard Institute. 1999. OHSAS 18001: Specification for occupational health and Safety Management System. London: HMSO
2. British Standard Institute. (1999). OSHAS 18001: *Specification for occupational health and safety Management System*. London :HMSO
3. International Labour Office (2002). *Implementation guidance manual for the ILO guidelines on occupational safety and health management system ILO-OSH*. Geneva.
4. Joe, T. K.,(1999). *OSHA's Proposed Safety And Health Programme Rule*. London: Elsevier Science Inc.
5. Kadir Arifin & Jamaluddin Md. Jahi (2002). Keselamatan pekerja dan pengurusannya di Malaysia. *Proceeding of Environmental Management 2002*, hlm. 379-387.
6. Kadir Arifin, Jamaluddin Md. Jahi, Abu Bakar Che Man, Ismail Bahari & Abd. Rahim Md. Nor (2003a). Isu dan cabaran pelaksanaan sistem pengurusan berasingan di Malaysia. *Proceeding of Society Space and Environment in a Globalised World*, hlm. 485-497.
7. Kadir Arifin, Jamaluddin Md. Jahi, Abu Bakar Che Man, Ismail Bahari & Abd. Rahim Md. Nor (2003b). Pelaksanaan Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (OHSAS 18001:1999) di Malaysia: Isu dan cabaran. *Prosiding Pengurusan Persekitaran 2003*, hlm. 107-115
8. Kadir Arifin (2004). Integrasi Siri Sistem Pengurusan Kualiti (ISO 9001:2000), Siri Sistem Pengurusan Persekitaran (ISO 14001:1996), Siri Sistem Pengurusan

Journal of Techno Social

Keselamatan & Kesihatan Pekerjaan (OHSAS 18001:1999) : Ke Arah Pelaksanaan dan Pembentukannya di Malaysia. Tesis Dr. Falsafah. Universiti Kebangsaan Malaysia.

9. McGrew, J.C. & Monroe, C.B (1993). *Statistical Problem Solving in Geography*. Dubuque, Iowa: WM.C. Brown Publisher.
10. Nachmias, D., David, E. & Chava, P (1981). *Research Methods in Social Sciences*. New York: St Martin's Press.
11. Shamsul Efendi Dismal (2001). OHSAS 18001: Implementation at SMIs to improve safety, health and productivity. Kertas kerja 4th *National Conference and Exhibition on OSH anjuran NIOSH*, MINES, Selangor. 7-8 Ogos
12. SIRIM (2002). Occupational health and safety management system scheme (OHSAS 18001). Shah Alam: Tidak diterbitkan.
13. Stapleton, P.J., Cooney, A. M. & Hix Jr, W. M (1996). *Environmental Management System: An Implementation Guide for Small and Medium-Sized Organisation*. Michigan: NSF International.

